

Unitvann og smitterisiko

Etter forsommerens legionellaepidemier har Sosial- og helsedirektoratet 12.07.05 fastsatt ny forskrift hjemlet i smittevernloven. Forskriften gjelder virksomheter som kan spre legionella-forurenset aerosol til omgivelsene. Norske kommuner skal motta meldinger og holde oversikt over innretninger som omfattes av forskriften. Tannleger har henvendt seg til NTF med spørsmål om hvordan man skal forholde seg til mulig bakteriespredning fra tannlegestyr.

Det har aldri vært rapportert infeksjoner av pasienter eller personale fra bakterier i vannsystemene i dentale uniter, og risikoen for at slik smitte skal skje har vært ansett som svært lav.

Det finnes imidlertid biofilm og bakterier i alle uniter, og følgelig er det en teoretisk mulighet for spredning av smittsomme mikroorganismer, trolig spesielt for immunsvekkede individer.

Eventuelle forebyggende tiltak må ses i lys av hva man ønsker å oppnå. Siden det er umulig å fjerne all biofilm og alle mikroorganismer, og uheldig å forskyve bakteriefloraen med fare for

å danne resistente stammer, synes det mest hensiktsmessige tiltaket å være å sørge for at lavest mulig mengde mikroorganismer rives løs og sendes ut av turbindyse, 3-veis-sprøyte og vinkelstykke.

Metoder for å oppnå ønsket reduksjon av bakterier:

- Mekanisk filter (Ulempe: slipper igjennom virus og protozoer, gir overvekt av disse)
- Kjemisk rensing (Ulempe: Gir korrosjon, kan utvikle resistente bakteriestammer, kan gi kjemikalierester i pasientens munn)
- Spyling av rørsystemene med kaldt vann (Nils Skaug og medarbeidere har påvist at spyling av turbin, vinkelstykke og 3-veis-sprøyte i minimum 2 minutter gir klar reduksjon i bakterietallet i sprayvannet).
- Ultrafiolett lysfilter (brukes i avløpsanlegg, dyrt)

Konklusjon

Med nullrapportering av smitteeffekt fra dentale uniter er grunnlaget for å anbefale spesielle rensesystemer for dentale uniter for tiden ikke til stede, også fordi effekten av systemene fore-

løpig ikke er belagt med statistiske undersøkelser.

Gjennomspyling med kaldt vann i to minutter etter ett døgns driftsstans og umiddelbart før behandling av immunsvekkede personer kan anbefales som en dokumentert metode til å redusere mengden mikroorganismer i vann fra turbin, vinkelstykke og tre-veis-sprøyte.

Kilder

1. Skaug N, Olsen Ø, Lofthus B: Mikrobe-kontaminasjon av vann fra dentaluniter i Norge. *Nor Tannlegeforen Tid* 2005; 115: 260–4.
2. Möller Å, Dahlén G, Hallén J-Å: En metod för regelbunden rengöring och desinfektion av vattensystemet i dentala uniter. *Tandläkartidningen* 2000; 92: 44–51.

*Aril Jul Nilsen
tannlege/seniorkonsulent, NTF*